

КРЕДИТНА АКТИВНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Тенденції розвитку банківського сектору України упродовж декількох останніх років свідчать про поступове відновлення роботи банків та їх пристосування до сучасних реалій. Більшість платоспроможних банківських установ зуміли адаптуватися до викликів сьогодення та відновити прибуткову діяльність. Проте, класичні банківські операції, які є основою функціонування банків, як то кредитування та залучення коштів на депозити та вклади, і досі є болючою темою для банкірів.

Зокрема, протягом 2014-2016 років кредитна активність переважної кількості банків залишалася доволі низькою (див. рис. 1). Зменшення ресурсної бази, погіршення платоспроможності та платіжної дисципліни позичальників змусили банківський сектор скоротити кредитування як бізнесу, так і громадян. В результаті упродовж вказаного періоду залишки за кредитами (без нарахованих відсотків) платоспроможних банків у національній валюті скоротилися на 875 млн. грн., а в іноземній – на 2,6 млрд. дол.

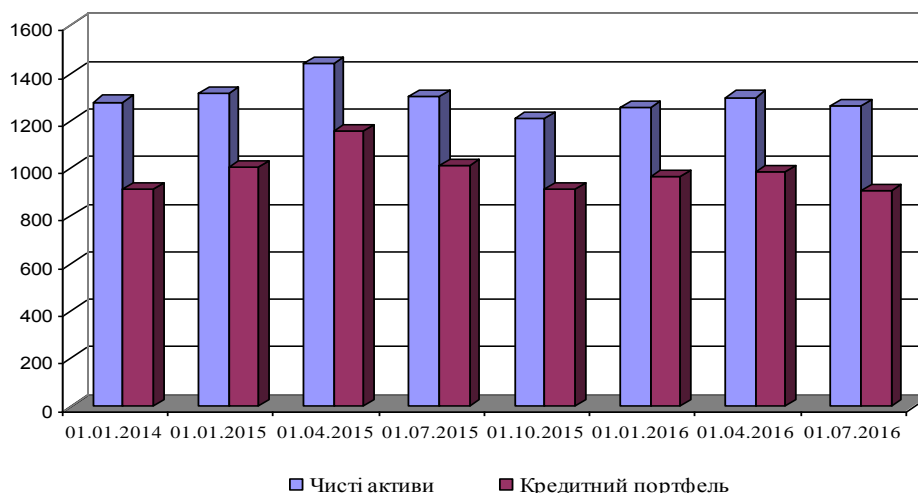

Рис.1. Динаміка зміни активів та кредитного портфеля банківського сектору України в 2014-2016 рр., млрд. грн.
Джерело: побудовано за даними [1, 2]

Через високі ризики неповернення кредитів і значний накопичений портфель проблемної заборгованості комерційні банки переважно сконцентрували свої зусилля на: реструктуризації боргів (через продовження термінів кредитів, перегляд процентної ставки); збереженні конструктивних відносин з наявними кредитоспроможними позичальниками; переуступленні та продажі проблемних активів.

Питома вага валютних кредитів у кредитному портфелі внаслідок зниження курсу значно зростає (58% порівняно з 51% на 01.01.2015 р.) (див. рис. 2). Девальвація гривні призвела до проблем з обслуговуванням таких кредитів позичальниками, які не мають власної валютної виручки. З метою поліпшення

ситуації багато банків у 2015 році почали реалізацію програм з реструктуризації валютних кредитів.

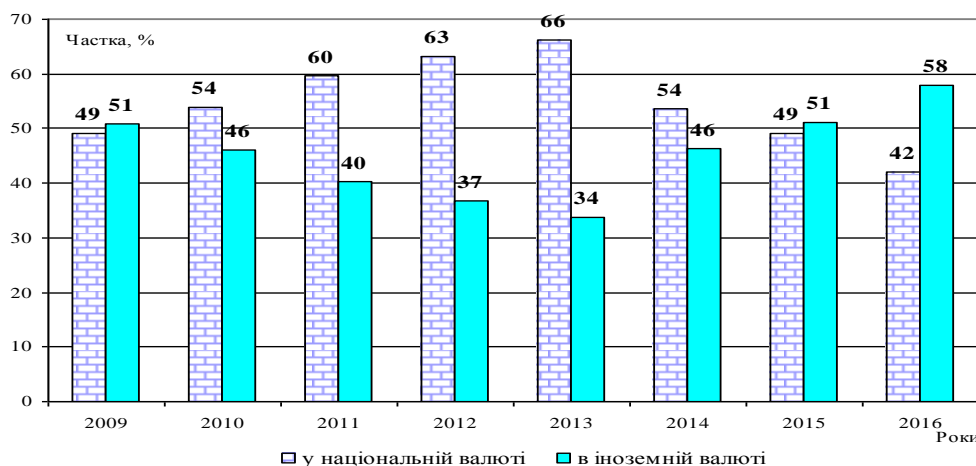

Рис.2. Динаміка зміни структури кредитів банківського сектору України в 2009-2016 рр. (на початок року), %
Джерело: побудовано за даними [1, 2]

З початку 2008 року сукупний обсяг активів українських банків збільшився у 2,1 рази, досягнувши рівня 663,9 млрд. грн. станом на 1 грудня 2016 року. У 2015-2016 рр. суттєво погіршилася якість активів комерційних банків. Питома вага негативно класифікованої заборгованості в кредитному портфелі діючих банків станом на 01.01.2016 р. становила 28,2%, або 365,6 млрд. грн. (порівняно з 18,4% та 197,5 млрд. грн. роком раніше). Найбільшою мірою погіршилася якість кредитів в іноземній валюті – зростання обсягів проблемної заборгованості становило 3,8 млрд. доларів [1].

Беручи до уваги скорочення кредитування, банки переважно вкладали вільні кошти в депозитні сертифікати Національного банку. Залишки коштів, розміщених у депозитні сертифікати за 2015 рік збільшилися майже вдвічі, до 89,8 млрд. грн. станом на кінець 2015 року [2].

Таким чином, виявлені тенденції дають підставу сформулювати наступні висновки. Кредитна активність банківського сектору України відновлюється недостатньо високими темпами. Девальвація гривні, високий рівень процентних ставок та значна частка проблемної заборгованості за наданими кредитами є гальмуючими чинниками розвитку кредитування в Україні.

Відновлення кредитування є надзвичайно важливим кроком для відновлення економічного розвитку країни. А це можливо лише за умови розробки ефективного механізму мінімізації кредитних ризиків, законодавчого забезпечення кредитної діяльності та здешевлення ціни банківських кредитів.

Література

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
2. Річний звіт Національного банку України за 2015 рік // Національний банк України. – 2016. – 192 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>